

Nằm giữa hai dòng sông Tiền và sông Hậu được bồi đắp phù sa màu mỡ quanh năm, Vĩnh Long một tỉnh thuộc vùng đồng bằng sông Cửu Long có điều kiện thuận lợi trong việc sản xuất nông sản và trái cây, nông nghiệp là ngành sản xuất chủ lực của tỉnh. Tuy nhiên, Vĩnh Long không thể phát triển mạnh nếu chỉ dựa vào sản xuất nông nghiệp. Nền kinh tế địa phương cần phải được đứng vững trên đôi chân công nghiệp và nông nghiệp, công nghiệp cần phát triển phục vụ cho tiêu dùng và chế biến nông, thủy sản xuất khẩu. Việc hình thành các khu công nghiệp tập trung ở Vĩnh Long là nhằm thực hiện mục tiêu đó. Thế nhưng các khu công nghiệp Vĩnh Long lại nằm trong dòng phát triển của các khu công nghiệp của khu vực và cả nước. Nó có lợi thế gì so với các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long? Làm thế nào để khai thác lợi thế gì để thu hút đầu tư trong nước và nước ngoài?

Vốn FDI tập trung chủ yếu vào khu vực công nghiệp và xây dựng với 66 dự án có tổng số vốn hơn 796 triệu USD (Chiếm 60% về số dự án và 80% về vốn đăng ký). Khu vực nông lâm ngư nghiệp thu hút được 34 dự án với tổng vốn đăng ký 145 triệu USD, chiếm 30% về số dự án và 11% về vốn FDI đăng ký trên địa bàn.

Tính đến hết năm 2001 số vốn đã thực hiện của dự án FDI trên địa bàn là 714 triệu USD, đạt 73,5% so với tổng vốn đăng ký. Hiện có 55 doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đã đi vào kinh doanh trên địa bàn thu hút hơn 13 ngàn lao động Việt Nam, chiếm 4,4% tổng số lao động của các doanh nghiệp FDI trên cả nước.

Số dự án bị giải thể trước thời hạn trong khu vực này đến hết năm 2001 là 53 dự án tổng số vốn đăng ký 222 triệu USD chiếm hơn 33% về số dự án và 18,6% về vốn đầu tư cấp phép.

Kiên Giang là tỉnh thu hút FDI cao nhất và trong khu vực với 6 dự án

vực ĐBSCL về thu hút vốn FDI, với 40 dự án có tổng vốn đăng ký 311 triệu USD. Cần Thơ có 27 dự án đang hoạt động với tổng vốn đăng ký 128 triệu USD. Tiền Giang có 7 dự án đang hoạt động với tổng vốn đăng ký 74 triệu USD, An Giang có 5 dự án đang hoạt động với tổng số vốn đăng ký 19,6 triệu USD (đã thực hiện gần 18 triệu USD), Vĩnh Long có 3 dự án được cấp giấy phép với tổng số vốn 4,3 triệu USD, bao gồm Công ty liên doanh gốm mỹ nghệ xuất khẩu (Đức) 120.000 USD, Công ty liên doanh VIKIMCO (liên doanh với Hàn Quốc) 2,2 triệu USD, Công ty thức ăn chăn nuôi Vân Tường (Trung Quốc) 2 triệu USD, bên cạnh đó có hai dự án đầu tư trong nước với tổng số vốn là 22,4 tỉ đồng VN.

Các tỉnh Đồng Tháp, Bến Tre, Sóc Trăng, Trà Vinh, Cà Mau, Bạc Liêu, chưa thu hút được đầu tư nước ngoài.

Các khu công nghiệp Vĩnh Long: Thời cơ và thách thức

Thạc sĩ TRẦN THANH TÙNG



Đầu tư nước ngoài ở đồng bằng sông Cửu Long

Trên địa bàn 12 tỉnh thuộc vùng ĐBSCL có 107 dự án đầu tư nước ngoài còn hiệu lực với tổng số vốn đăng ký 972 triệu USD, chiếm 4% về số dự án và 2,6% về vốn FDI đăng ký so với cả nước (Nguồn: Bộ kế hoạch và đầu tư).

(5,3%) có tổng số vốn đăng ký là 394 triệu USD, riêng dự án xi măng Sao Mai có vốn đầu tư 388 triệu USD. Kiên Giang là một trong số các địa phương sớm thu hút được FDI trong những năm đầu đất nước kêu gọi đầu tư nước ngoài, nhưng sau đó đã không phát huy được khả năng này như các địa phương khác. Long An đứng thứ hai trong khu

Sự hình thành các khu công nghiệp Vĩnh Long

Vĩnh Long có ba khu công nghiệp được quy hoạch:

1. Khu công nghiệp Bắc Mỹ Thuận

Được Thủ tướng Chính phủ ra quyết định thành lập với diện tích 73 ha thuộc ấp Tân Vĩnh Thuận, xã Tân

Ngã, thị xã Vĩnh Long, đồng thời giao trách nhiệm cho Công ty xây dựng và phát triển nhà Vĩnh Long làm chủ đầu tư và Ban quản lý các khu công nghiệp Vĩnh Long quản lý về mặt nhà nước, với mục tiêu của dự án là: Tạo mặt bằng, xây dựng các hệ thống giao thông, cấp điện, cấp nước, thông tin liên lạc, xử lý chất thải v.v... nhằm kinh doanh kết cấu hạ tầng đã được tạo ra trong khu công nghiệp, kêu gọi đầu tư trong và ngoài nước.

Vị trí của khu công nghiệp Bắc Mỹ Thuận bắt đầu từ chân cầu Mỹ Thuận chạy dọc sông Cổ Chiên đến giáp nhà máy nước và khu du lịch Trường An, nằm gần cảng Vĩnh Thái thuận tiện cho giao thông vận chuyển hàng hoá thủy bộ, cách thị xã Vĩnh Long 7 km, cách thành phố Hồ Chí Minh khoảng 120 km và nằm trên trục lộ chính để đi Bến Tre, Tiền Giang, Sa Đéc, Cao Lãnh, An Giang, Kiên Giang, Cần Thơ và các tỉnh phía nam sông Hậu. Khu công nghiệp Bắc Mỹ Thuận được quy hoạch là khu công nghiệp sạch với các ngành nghề khuyến khích đầu tư như công nghiệp: dệt may; chế biến lương thực, thực phẩm; điện, điện tử; cơ khí; được phẩm...

Trong quá trình xây dựng KCN và mời gọi đầu tư, đã có nhiều nhà đầu tư trong nước và nước ngoài đến liên hệ với Ban quản lý các KCN Vĩnh Long để tìm kiếm cơ hội và tìm hiểu các chính sách khuyến khích và ưu đãi đầu tư. Trong số đó, đến nay Ban quản lý các KCN Vĩnh Long đã cấp giấy phép cho 3 dự án đầu tư, đó là:

- Dự án Nhà máy thức ăn gia súc Văn Tường (Trung Quốc), vốn đầu tư đăng ký 2 triệu USD, diện tích đất thuê xây dựng 2 ha; thời gian hoạt động của dự án là 20 năm.

- Dự án Xí nghiệp may và sản xuất hàng thủ công mỹ nghệ xuất khẩu Mỹ Thuận với vốn đầu tư đăng ký là 9 tỉ đồng VN, diện tích đất thuê để xây dựng nhà máy là 3,48 ha, thời gian hoạt động của dự án là 50 năm.

- Dự án Nhà máy sản xuất vật dụng từ composite và polyfoam với vốn đầu tư là 3,9 tỉ đồng Việt Nam, diện tích đất thuê xây dựng là 0,7 ha và dự kiến sẽ mở rộng thêm quy mô sản xuất, thời gian hoạt động của dự án là 50 năm.

* Về đơn giá cho thuê đất theo



Quyết định số 2197/QĐ/UB ngày 24.08.2000 của UBND tỉnh Vĩnh Long là:

- Đơn giá cho thuê đất trong khu công nghiệp 0,50 USD/m²/năm.

- Đơn giá cho thuê cơ sở hạ tầng là 0,30 USD/m²/năm.

- Đơn giá cho thuê lại đất và cơ sở hạ tầng 5 năm điều chỉnh một lần, mỗi lần điều chỉnh không tăng quá 15 %.

Nếu nhà đầu tư ứng trước tiền thuê đất cho suốt thời gian dự án với số tiền 14/USD/m², thì đơn giá cho thuê đất sẽ là:

- Đơn giá cho thuê đất trong khu công nghiệp 0,30 USD/m²/năm

- Đơn giá cho thuê cơ sở hạ tầng là 0,30 USD/m²/năm.

Tiền thuê đất ứng trước của nhà đầu tư sẽ được trừ dần vào tiền thuê đất hằng năm. Đơn giá cho thuê hạ tầng được thanh toán hằng năm, 5 năm điều chỉnh một lần, mỗi lần điều chỉnh tăng không quá 15%.

Các chính sách ưu đãi như:

- Miễn tiền thuê đất 100% cho 5 nhà đầu tư đầu tiên vào khu công nghiệp trong vòng 5 năm. Nhà đầu tư thứ 6 và thứ 7 được giảm tiền thuê đất 50% trong vòng 5 năm.

- Các chế độ ưu đãi về thuế xuất nhập khẩu, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế chuyển lợi nhuận ra nước ngoài... thực hiện theo Luật đầu tư nước ngoài tại Việt Nam.

Bên cạnh đó có 5 nhà đầu tư đã đến khảo sát, thăm dò, đàm phán và đồng ý làm đơn xin thuê đất đầu tư vào khu công nghiệp, họ đang xúc tiến việc

xây dựng dự án đầu tư.

2. Khu công nghiệp Bắc Cổ Chiên

Được quy hoạch làm khu công nghiệp có chất thải có mức độ ô nhiễm môi trường tương đối cao, hình thành trên diện tích 120 ha thuộc 3 xã, phường: xã Thanh Đức, Long Hồ; xã Mỹ An, Măng Thít và phường 5, TX Vĩnh Long. Khu công nghiệp Cổ Chiên được xây dựng trên cơ sở có sẵn và đã hoàn chỉnh do vẽ bản đồ địa hình, trong đó có sẵn 54 doanh nghiệp nhà nước và tư nhân chuyên sản xuất gạch ngói, gốm đất nung xuất khẩu, vật liệu xây dựng, khai thác tài nguyên đất, cát và nhiên liệu xăng dầu có tổng kho xăng dầu của Liên doanh Tổng cục hàng không có sức chứa 7 triệu lít, phục vụ cho cả vùng Tây Nam bộ.

3. Khu công nghiệp Bình Minh

Bao gồm 162 ha, nằm bên bờ tả ngạn sông Hậu (một nhánh của sông Mekong) thuộc ấp Mỹ Hưng, xã Mỹ Hoà, huyện Bình Minh, tỉnh Vĩnh Long, cách thị xã Vĩnh Long 30 km về phía tây nam, cách thành phố Cần Thơ 2km về phía đông bắc, cách thị trấn Cái Vồn (sau này sẽ là thị xã Bình Minh) khoảng 3 km về phía tây, cách cầu Cần Thơ (sẽ xây dựng vào năm 2001 - 2005 hoàn thành) khoảng 150 m về phía hạ lưu sông Hậu.

Về giao thông đường thủy, KCN Bình Minh gần với cảng Bình Minh nằm ngay trên tuyến luồng lạch quốc tế dọc theo sông Hậu vào khu vực các tỉnh: Cần Thơ, Vĩnh Long, Trà Vinh, An Giang và Đồng Tháp. Luồng sông

Hậu từ cửa biển Định An đến KCN Bình Minh dài khoảng 108 km (khoảng 60 hải lý), hiện tại đảm bảo cho tàu từ 5.000 - 7.000 DWT lưu thông thuận lợi, thường xuyên. Sông Hậu cũng là một trong hai tuyến đường thủy nội địa quan trọng của cả vùng Nam bộ.

Hiện nay đang có nhà đầu tư Singapore đã nghiên cứu, khảo sát tìm hiểu hơn một năm nay và đi đến kết luận tiến hành xây dựng dự án phát triển hạ tầng Khu công nghiệp Bình Minh bao gồm một cảng bốc dỡ hàng hoá của khu công nghiệp phục vụ tàu có trọng tải từ 5.000 đến 10.000 tấn. Nếu luồng lạch cửa biển Định An được khai thông cho tàu từ 10.000 tấn vào chỗ hàng sẽ tạo luồng không khí mới và sự nhộn nhịp, sôi động của vận tải biển xuất khẩu hàng nông sản, thủy sản chế biến và nhập khẩu vật tư phục vụ sản xuất nông nghiệp. Theo các chuyên gia tính toán nếu một tấn hàng được xuất từ cảng Cần Thơ sẽ tiết kiệm chi phí vận chuyển từ 5 đến 10 USD/tấn hàng.

Thời cơ và thách thức

1. Thời cơ

Kinh tế cả nước phát triển với nhịp độ cao, chính trị ổn định và trật tự an toàn xã hội được bảo đảm, kinh tế khu vực đồng bằng sông Cửu Long có tốc độ tăng trưởng khá là điều kiện quan trọng mà đồng bằng sông Cửu Long nói chung và Vĩnh Long nói riêng có được để thu hút sự quan tâm của các nhà đầu tư. Hiệp định thương mại Việt - Mỹ đã ký kết và có hiệu lực tạo cơ hội cho việc mời gọi các nhà đầu tư Mỹ cũng như cơ hội cho xuất khẩu vào thị trường Mỹ các mặt hàng mà Vĩnh Long có thể mạnh như thủy sản, hoa quả... Cầu Mỹ Thuận hoàn thành và được đưa vào sử dụng mở ra một bước ngoặt mới cho sự giao thông vận tải và phát triển kinh tế của Vĩnh Long và các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long, bên cạnh đó cầu Cần Thơ đang trong giai đoạn chuẩn bị khởi công và dự kiến sẽ hoàn thành vào năm 2005, là cơ hội cho phát triển Bình Minh thành đô thị và Khu công nghiệp Bình Minh có một vị trí cực kỳ quan trọng trong việc phát triển kinh tế của tỉnh và trong khu vực.

- Nguồn nguyên liệu nông sản, thủy sản, tài nguyên đất sét, sức lao động rẻ, thị trường tiêu thụ rộng lớn... là lợi thế so sánh của Vĩnh Long so với các tỉnh bạn.

2. Thách thức

Cầu Mỹ Thuận và cầu Cần Thơ mở ra một triển vọng phát triển kinh tế nhưng cũng đồng thời là một thách thức đối với Vĩnh Long. Nhà đầu tư có ghé lại Vĩnh Long hay đi tiếp thêm một bước nữa đến các tỉnh có vùng nguyên liệu nông thủy hải sản nhiều hơn như Cần Thơ, Sóc Trăng, An Giang, Kiên Giang, Bạc Liêu, Cà Mau, tùy thuộc vào sức hút của chính sách đầu tư của địa phương. Vĩnh Long có nguồn nhân lực dồi dào nhưng chưa qua đào tạo kỹ thuật phù hợp với nhu cầu các doanh nghiệp đầu tư nước ngoài. Việc gia nhập ASEAN, thực hiện AFTA, thực hiện Hiệp định thương mại Việt - Mỹ và những hiệp ước song phương khác với các nước và vùng lãnh thổ về đầu tư, các cơ quan quản lý kinh tế của Nhà nước và các doanh nghiệp của Vĩnh Long chưa có tư thế chuẩn bị tốt hội nhập kinh tế khu vực. Sự cạnh tranh và thu hút đầu tư của các địa phương trong cả nước cũng như trong khu vực đồng bằng sông Cửu Long diễn ra ngày càng gay gắt.

Những giải pháp

Để đẩy nhanh tốc độ phát triển khu công nghiệp Vĩnh Long, tránh nguy cơ bị đánh mất thời cơ và tụt hậu so với các tỉnh trong khu vực. Vĩnh Long cần thực hiện các giải pháp sau:

1. Nhanh chóng lập dự án xây dựng các Khu công nghiệp Cổ Chiên và Bình Minh, trước mắt là Khu công nghiệp Bình Minh đệ trình Chính Phủ phê duyệt và cấp phép thành lập khu công nghiệp, nhằm nắm bắt thời cơ do cầu Mỹ Thuận và cầu Cần Thơ mang lại. Mục tiêu đề ra là khi cầu Cần Thơ xây dựng xong vào năm 2005 thì Khu công nghiệp Bình Minh cũng đã hoàn chỉnh cơ sở hạ tầng.

2. Xây dựng một chính sách ưu đãi đầu tư riêng, phù hợp với tình hình thực tế của địa phương về giá cho thuê đất, cơ sở hạ tầng, những chính sách miễn giảm tiền thuê đất và thuế tạo sức hút đối với các nhà đầu tư.

3. Xây dựng danh mục các ngành hàng mà Vĩnh Long có lợi thế so sánh hơn các địa phương khác để mời gọi đầu tư. Nếu đầu tư vào các dự án nằm trong danh mục này thì ngoài những chính sách ưu đãi đầu tư của trung ương, nhà đầu tư còn được hưởng những chính sách ưu đãi đặc biệt của địa phương về tiền thuê đất, giá các dịch vụ v.v.

4. Xây dựng một môi trường đầu tư thông thoáng bao gồm các chính sách về giá cho thuê đất, giá cung cấp điện, cung cấp nước, cung cấp các dịch vụ viễn thông, dịch vụ nhà nghỉ, dịch vụ cung ứng lao động, dịch vụ ngân hàng, thủ tục xuất nhập khẩu, thủ tục hải quan v.v..

5. Đơn giản hoá thủ tục hành chính trong khâu cấp giấy phép, công khai các quy trình và thời hạn, trách nhiệm xử lý các thủ tục, nhằm tiết kiệm thời gian, chi phí kinh doanh, tạo niềm tin cho các nhà đầu tư.

6. Xây dựng một bộ phận (hoặc trung tâm) xúc tiến đầu tư của tỉnh bao gồm các ngành như: Sở kế hoạch - đầu tư, Ban quản lý các khu công nghiệp, Sở thương mại - du lịch, Sở công nghiệp, Công ty phát triển hạ tầng khu công nghiệp... Trong đó Ban quản lý các khu công nghiệp đóng vai trò chủ đạo, nhằm quảng bá địa phương, xây dựng hình ảnh Vĩnh Long có môi trường đầu tư thông thoáng trong con mắt các nhà đầu tư, giới thiệu lợi thế vị trí địa lý của Vĩnh Long, quy mô thị trường, tiềm năng về tài nguyên, nguồn lao động dồi dào... tạo cơ hội cho những cuộc tiếp xúc trực tiếp và gián tiếp với các nhà đầu tư nước ngoài.

7. Xây dựng những cơ sở đào tạo công nhân kỹ thuật phục vụ cho nhu cầu tuyển dụng chuyên ngành cho từng dự án đầu tư.

8. Xây dựng một trang web trên mạng Internet toàn cầu để thực hiện các nhiệm vụ cung cấp thông tin cần thiết nhằm quảng bá địa phương và mời gọi đầu tư. Với những khả năng thuận tiện trên của trang Web, nó có thể là công cụ hỗ trợ đắc lực cho Ban quản lý các KCN nói riêng và tỉnh Vĩnh Long nói chung, trong việc tiếp xúc và mời gọi các nhà đầu tư, đặc biệt là đối với các nhà đầu tư nước ngoài chưa có điều kiện đến Việt Nam và Vĩnh Long.

Trên đây là những giải pháp cơ bản trong thời kỳ đầu xây dựng khu công nghiệp và thu hút đầu tư nước ngoài ở Vĩnh Long. Sự thành công của các khu công nghiệp Vĩnh Long phụ thuộc quan trọng vào chính sách mời gọi và môi trường đầu tư an toàn, thuận lợi, thông thoáng và hiệu quả. Đó là điều chúng ta cần đáp ứng cho các nhà đầu tư ■